

sacerdote ab eodem deputato, attentaretur coniugium, nullum ac irritum esset omnino, nec matrimonium, sed concubinatus foret.

Ac de his rebus nos hactenus loquutos satis sit; ulterius progredi potuissemus, finem tamen, quem nobis proposuimus, assecutos nos esse confidimus, ostendere scilicet, quantum ex omni parte habendum sit et antichristianum et anticatholicum, quod communiter appellamus matrimonium civile ubicumque concilium Tridentinum solemniter publicationem habuit. Inquisivimus in eiusdem civilis matrimonii naturam, unde natum, quamque late progressum fuerit. Excussimus et legem in se et in consecatriis, quae illam comitantur. Demum nullum negleximus argumentorum, quibus legis fautores et in comitiis electivis, et in senatu Subalpino omni studio contenderant demonstrare convenientiam legis ipsius, quamque utilis foret Subalpinis, si communi suffragio probaretur. Quo in loco vidimus cavillationes et fraudulenta articia, quibus in argumentando usi sunt.

Non ideo cuiusquam nomini detrahere voluimus, aut quempiam laedere. Satis enim novimus, quod cum fervet disputatio, incalescunt, agitantur, atque veluti impetu efferuntur animi et veritatem saepius non vident. At simul animi quievere, locum ratio iterum usurpat, et tunc argumenta, quae prius ineluctabilia videbantur, qualia sunt cognoscuntur, nullius videlicet ponderis, nullius virtutis. Quare affirmare minime dubitamus, non paucos eorum, qui tam vehementer pugnarunt pro lege matrimonii civilis, ipsam nunc repudiare. Interea nobis satis erit veritatem propugnasse, et Ecclesiae Christi aliquid obsequii exhibuisse.

— 800 —

INDEX

LIBER PRIMUS

DE MATRIMONIO SACRAMENTO ET DE MATRIMONIO CIVILI.

SECTIO PRIMA

DE MATRIMONIO SACRAMENTO.

PROOEMIUM. » VII

CAP. I. — DE RATIONE SACRAMENTI IN MATRIMONIO CHRISTIANO.

ART. I. Veritas sacramenti matrimonii ostenditur ex perpetua Ecclesiae doctrina. pag. 1

ART. II. Veritas sacramenti matrimonii ostenditur ex communi Scholasticorum doctrina » 22

ART. III. Veritas sacramenti matrimonii ostenditur ex Ecclesiastica interpretatione textus Paulini, Ephes. V. 33. » 35

CAP. II. — DE MATRIMONII CHRISTIANI MINISTRO.

ART. I. Quaestiones origo. » 46

ART. II. Quaestiones progressus » 66

ART. III. Corollaria ex nova sententia de sacerdote christiani matrimonii ministro. » 71

CAP. III. — ARGUMENTA AFFERUNTUR PRO SENTENTIA
DE SACERDOTE CHRISTIANI MATRIMONII MINISTRO.

ART. I. Argumenta biblica	» 77
ART. II. Argumenta traditionalia.	» 78
ART. III. Argumenta theologica.	» 83

CAP. IV. — EXPENDUNTUR ARGUMENTA ALLATA PRO SENTENTIA
DE SACERDOTE CHRISTIANI MATRIMONII MINISTRO.

ART. I. Argumenta biblica.	» 90
ART. II. Argumenta traditionalia.	» 94
ART. III. Argumenta theologica	» 114

CAP. V. — ARGUMENTA PRO SENTENTIA DE CONTRAHENTIBUS
CHRISTIANI MATRIMONII MINISTRIS AFFERUNTUR ET EXPENDUNTUR.

ART. I. Argumenta biblica.	» 127
ART. II. Argumenta traditionalia	» 131
ART. III. Argumenta theologica	» 146
ART. IV. Argumentorum utriusque sententiae epicrisis .	» 160

CAP. VI. — DE INSEPARABILITATE CONTRACTUS ET SACRAMENTI
IN MATRIMONIO CHRISTIANO.

ART. I. In coniugiis christianorum inseparabilis est ratio contractus et sacramenti , atque ubi non habetur sacramentum , neque habetur contractus. . . .	165
ART. II. Data etiam veritate sententiae de sacerdote sacra- menti matrimonii ministro , perperam adhuc inde infertur distinctio inter contractum et sacra- mentum in matrimonio christiano.	182

SECTIO ALTERA

DE MATRIMONIO CIVILI.

CAP. I. — DE MATRIMONII CIVILIS NATURA.

ART. I. Matrimonium civile , ubi publicatum est Tridentinum concilium , natura sua turpis est con- cubinus , et quicumque solo coniugio civili inter se coniuncti vitam agunt , poenis ab Eccle- sia latis contra publicos concubinarios obnoxii sunt	193
ART. II. Matrimonium civile natura sua opponitur matrimoniis christiani indissolubilitati , favetque di- vortio	203
ART. III. Matrimonium civile natura sua opponitur matrimoniis christiani unitati , favetque materiali ac legali polygamiae.	211
ART. IV. Matrimonium civile natura sua adversatur publicae honestati inducitque in apertam morum cor- ruptelam.	220
ART. V. Matrimonium civile natura sua tendit ad ruinam familiae et societatis.	227

CAP. II. — DE MATRIMONII CIVILIS ORIGINE ET PROGRESSU.

ART. I. Neque in ecclesiastica , neque in ethnica antiqui- tate matrimonii civilis origo inveniri potest. »	241
ART. II. Prima origo matrimonii civilis inter christianos a protestantismo repetenda est.	251
ART. III. Matrimonii civilis dilatatio et progressus magna ex parte incredulismo , communismo et socia- lismo debetur , eisque favet.	263

CAP. III. — DE MATRIMONII CIVILIS LEGE.

ART. I.	Lex matrimonii civilis inter catholicos a christianis pseudo-politicis proposita antiphilosophica est et iniqua	» 270
ART. II.	Quotquot deliberate ac positive ad legem de ma- trimonio civili ferendam concurrunt, reos coram Deo se gravissimi criminis constituant	» 283
ART. III.	Lex de matrimonio civili est antipolitica. . . .	» 287
ART. IV.	Lex, quae matrimonium civile libertatis nomine cohonestat, in legem desinit, quae favet tyran- nidi	» 303

CAP. IV. — DE ARGUMENTIS PRO LEGE DE MATRIMONIO CIVILI. » 313

ART. I.	Expenduntur argumenta pro lege sub aspectu potissimum politico.	» 314
§. I.	Spiritus cultioris aetatis ac principia Subalpini Gubernii	»
§. II.	Politica libertas conscientiae.	» 321
§. III.	Distinctio civis et christiani	» 336
§. IV.	Autonomia ac primatus politicae potestatis et se- paratio Status ab Ecclesia	» 340
ART. II.	Expenduntur argumenta pro lege sub aspectu potissimum morali.	» 352
§. I.	Populi religio, ac legis ipsius restrictio	»
§. II.	Exemplum catholicarum nationum	» 357
ART. III.	Expenduntur argumenta pro lege sub aspectu etiam religioso et catholico	» 367
§. I.	Theologicae quaedam doctrinae	»
§. II.	Historia ecclesiastica antiqua et recentior. . . .	» 382
§. III.	Concilium ipsum Tridentinum.	» 387
§. IV.	Separabilitas contractus a sacramento ac distinctio matrimonii legitimi et rati.	» 395

IMPRIMATUR

FR. DOMINICUS BUTTAONI O. P. S. P. A. MAGISTER.

IMPRIMATUR

FR. A. LIGI BUSSI ARCHIEP. ICONIEN. VICESGERENS.

IMPRIMATUR

Leodii 3. Januarii 1860.

† THEODORUS, EPISCOP. LEODIENSIS.

BIBLIOTECA PUBLICA
LEONINA

